

Канада
у II половині ХХ
– на початку ХХІ
СТОЛІТТЯ

Завдання уроку

- охарактеризувати особливості політичного та соціально-економічного розвитку Канади у II половині ХХ – на початку ХХ століття;
- визначити суть проблеми Квебеку;
- розвивати вміння встановлювати причинно – наслідкові зв'язки, аналізувати, порівнювати, робити висновки та узагальнення;
- розуміти необхідність розвитку українсько – канадських відносин на сучасному етапі

План уроку

- Канада після Другої світової війни.
- Міжнаціональні відносини в Канаді. Проблема Квебеку.
- Конституційна реформа.
- Канада в 1980 – 2012 році.
- Українці в Канаді

Опорні поняття і дати уроку

- Опорні поняття:
- Сепаратизм;
- Діаспора;
- Референдум;
- Опорні дати:
- Квітень 1982р. – прийняття Акту про Конституцію Канади

Державна герб Канади

- ❖ Сучасного вигляду герб Канади набув у 1994 році.
- ❖ Найважливішою його частиною — це розташований у центрі щит, на якому зображені чотири емблеми, які символізують чотирьох засновників Канади: англійця, шотландця, ірландця і француза — і гілка канадського клена. Щит підтримують, з одного боку золотий лев Англії, який несе королівський прапор на срібному списі зі золотим вістряем; з іншого — білий єдиноріг Шотландії із золотими рогами, гривною й копитами, який тримає прапор королівської Франції. Щит покривають мантия і королівський (шолом), на гребені якого сидить коронований золотий лев з гілочкою клена. Гребінь складається з вінця, обплетеного червоним і білим шовком. Лев символізує доблесть і мужність, гребінь — опору в особі генерал-губернатора. Імперська корона зверху символізує монархію як верховну владу над Канадою. У нижній частині щита розміщений девіз «A Mare usque ad Mare» («Від моря по море»), слова для якого взяті з Псалма 72 Біблії: «Він матиме владарювання від моря по море і від річок до краю Землі». На стрічці, яка обвиває щит, міститься девіз «Desiderantes Meliorem Patriam» («Вони бажали кращої країни»). Внизу герба розташована емблема, яка складається з переплетених англійської троянди, шотландського чортополоху, французької лілії та ірландського трилистика.

Державний прапор Канади

- ❖ Зображення кленового листка асоціювалося з Канадою ще з 1700 року.
- ❖ Кленовий листок символізує єдність та непохитність нації: він став найголовнішим символом країни з 15 лютого 1965 року, коли був заснований національний прапор.
- ❖ Щороку 15 лютого відзначається як День прапора Канади.
- ❖ Сучасний національний прапор Канади — це (полотнище) з трьох вертикальних смуг: червоної, білої і червоної (біла смуга вдвічі ширша від червоної), у центрі білої смуги зображений червоний кленовий листок.
- ❖ Довжина прапора вдвічі більша від його ширини. Червоний і білий кольори — дві нації, представники яких першими переселилися до Канади. Англійці і французи воювали між собою під кольорами ланкастерської червоної троянди і білої лілії.
- ❖ Білий і червоний стали офіційними кольорами Канади після їх затвердження королем Георгом V у 1921 році.

Національний гімн Канади

О, Канадо! Кохана вітчизно!
В любові до краю, твої сини
одно.

З тобою враз наш дух росте,
Мов та скала сильний.

А кожний син це сторож твій,
Бо ти наш край вільний.

До Бога ми руки зносим.

За тебе, краю наш, ми мольби
шлем.

За тебе, краю наш, ми мольби
шлем

Актуалізація опорних Знань

- Яка участь Канади у Другій світовій війні?
- Які правові та економічні відмінності були притаманні Канаді порівняно з іншими колоніями Великої Британії?

Участь Канади у Другій світовій війні

- Канада, яка була англійським домініоном, взяла активну участь у другій світовій війні на боці антигітлерівської коаліції.
- Канада стала справжнім арсеналом Англії. Тут було вироблено понад 800 тис. військових вантажних автомобілів, 50 тис. танків, 18 тис. літаків, 4 тис. військових кораблів.
- Її війська брали участь у бойових діях майже на всіх фронтах війни.
- Війна дала поштовх до економічного зростання Канади: за темпами розвитку вона вийшла на перше місце серед західних країн.
- Канада перетворилась на індустріальну державу.
- Економічне піднесення, почате у роки війни, продовжилось і у повоєнні роки. Стимулом до цього стало швидке зростання населення (в основному за рахунок емігрантів), а, відповідно, збільшення внутрішнього ринку, освоєння півночі і далекого заходу.
- Зміцнення економічного і політичного становища Канади послабило традиційні зв'язки з Великобританією. Важливим кроком до ліквідації залишків колоніальної залежності стало прийняття у 1947 р. закону про канадське громадянство та визнання канадського Верховного суду вищою апеляційною інстанцією країни. У 1952 р. губернатором Канади вперше став канадець за походженням В.Мессі.

**Наслідки
Другої
світової
війни**

```
graph LR; A[Наслідки Другої світової війни] --> B[Загибель 42 тис. канадських солдат]; A --> C[Збережено формальну незалежність Канади ( у вигляді домініону) від Великої Британії]; A --> D[Зміцнення позицій США в економіці Канади ( 1945 – 1956 рр. – 13 млрд. дол)]; A --> E[Посилення політичної залежності від США]; A --> F[Посилення канадсько – американської інтеграції];
```

Загибель 42 тис. канадських солдат

Збережено формальну незалежність Канади (у вигляді домініону) від Великої Британії

Зміцнення позицій США в економіці Канади (1945 – 1956 рр. – 13 млрд. дол)

Посилення політичної залежності від США

Посилення канадсько – американської інтеграції

У 1949 р. до складу Канади увійшли Нью-Фаундленд і багата на залізну руду північно-східна частина Лабрадору. Було відкрито великі родовища нафти в Альберті і Саскачевані.

Політичне життя Канади

■ Прем'єр-міністри Канади в повоєнний період

Прем'єр-міністр	Роки перебування при владі	Партійна приналежність
М. Кінг	1935—1948	Ліберал
Л. Сен-Лоран	1948—1957	Ліберал
Д. Дифенбейкер	1957—1963	Прогресивний консерватор
Л. Пірсон	1963—1968	Ліберал
П. Е. Трюдо	1968—1979	Ліберал
Д. Кларк	1979	Прогресивний консерватор
П. Е. Трюдо	1980—1983	Ліберал
Б. Малруні	1984—1993	Прогресивний консерватор
Ж. Кретьєн	1993—2003	Ліберал

На основі даної таблиці визначте:

1. Які політичні партії Канади відігравали вирішальну роль в житті країни?
2. Що було подібного в політичному житті Канади і США?
3. Яка партія Канади частіше перебувала при владі?

2003 – 2006рр. – уряд очолював ліберал П.Мартін;

2006 – 2012 уряд очолює консерватор С.Харпер.

- Ліберальна партія:
 - ◆ 1947р. – прийняття закону про канадське громадянство;
 - ◆ 1949р. – Верховний суд Канади отримав статус вищої апеляційної інстанції;
 - ◆ 1964р. – затвердження прапора Канади;
 - ◆ 1982р. – конституційна реформа
- Консервативна партія:
 - 1960р. – біль про права;

Глава держави – британський монарх

Генерал – губернатор
(представник монарха у Канаді)

Парламент

Сенат

Палата громад

Уряд Канади
Прем'єр – міністр

Генерал – лейтенанти
(провінції)

- ◆ Грудень 1981р. – палата громад за підтримки 9 провінцій прийняла урядові пропозиції щодо конституційної реформи;
- ◆ На початку 1982р. – британський парламент ухвалив закон «Акт про Канаду», що припиняв дію законодавчих повноважень щодо Канади;
- ◆ Квітень 1982р. – канадський парламент прийняв Акт про Конституцію Канади

Проблема Квебеку

■ Сепаратистський рух у провінції Квебек

Причини руху

- Відносна національна однорідність населення провінції — понад 80 % франко-канадці.
- Домінування англо-канадців в економічному житті провінції.
- Засилля англійської мови в усіх сферах життя, культурі, освіті.
- Соціальна нерівність між англо-канадцями і франко-канадцями.
- Сепаратистські прагнення франко-канадської еліти

Спроби вирішення квебекської проблеми

1969р. – прийняття закону про надання французькій мові статусу другої державної мови;	1974р. – квебекський парламент ухвалив закон про єдину мову у провінції – французьку;
1995р. – канадський парламент прийняв закон про надання Квебеку ряду пільг	
1997р. – референдум про надання незалежності Квебеку	

Квебек – одна з найбагатших провінцій Канади;
Квебек виробляє близько 25% усього ВВП країни.

Особливості економічного розвитку Канади

- Канада багата на корисні копалини.
- Провідні галузі промисловості: нафтова, газова, лісова.
- Високий рівень ефективності сільського господарства.
- Тісні економічні зв'язки із США – 70% експорту припадає на США.
- Нерівномірність розвитку між провінціями Канади.
- Канада входить до «Великої сімки»

Зовнішня політика Канади

- Канада є членом НАТО з 1949 року.
- Канада відмовилася вступити до Організації американських держав (ОДА).
- Підтримка дипломатичних і торгових відносин із Кубою в 60-х роках ХХ століття.
- У 80-ті роки Канада активізувала власний зовнішньополітичний курс. Вона виступила з наміром виконувати роль посередника у відносинах США і СРСР та США з країнами "третього світу".
- Особливо активну посередницьку діяльність було розгорнуто при врегулюванні регіональних конфліктів:
 - у 1986 р. Канада рішуче виступила за припинення громадянської війни в Нікарагуа, засудивши втручання в неї інших держав, у тому числі і США;
 - у 1989 р. вона надала практичну допомогу в проведенні загальних парламентських виборів у Нікарагуа.
 - позитивну роль уряд Малруні зіграв в ліквідації режиму апартеїду в Південно-Африканській Республіці.
 - Канада сприяла врегулюванню конфлікту в Камбоджі.
 - Військові контингенти Канади беруть участь у миротворчій діяльності ООН у багатьох гарячих точках планети.

Українсько – канадські відносини

- Після розпаду СРСР Канада вітала утворення нових незалежних держав і сприяла їх вступу в ООН.
- Однією з перших – 2 грудня 1991 р. вона визнала незалежність України та встановила з нею дипломатичні відносини.
- У січні 1999 р. прем'єр-міністр Канади Жан Крет'єн відвідав Україну. Візит завершився підписанням семи двосторонніх угод та меморандумів.

Україно – канадські відносини

Чисельність осіб українського походження за переписом 2006 р.^[3]

Територія	Населення	в тому числі українського походження	%
Манітоба	1.133.510	167.175	14,7 %
Саскачеван	953.850	129.265	13,6 %
Альберта	3.256.355	332.180	10,2 %
Юкон	30.195	1.620	5,4 %
Британська Колумбія	4.074.385	197.265	4,8 %
Північно-західні території	41.060	1.445	3,5 %
Онтаріо	12.028.895	336.355	2,8 %
Нова Шотландія	903.090	7.500	0,8 %
Нунавут	29.325	0.155	0,5 %
Квебек (провінція)	7.435.905	31.955	0,4 %
Нью-Брансвік	719.650	2.455	0,3 %
Острів Принца Едварда	134.205	0.780	<0,1 %
Ньюфаундленд і Лабрадор	500.610	0.945	<0,1 %
Канада	31.241.030	1.209.085	3,9 %

На основі даної таблиці визначте:

1.Який кількість населення українського походження проживає в Канаді?

2.На яких територіях Канади проживає найбільше населення українського походження?

3.Яка історія появи українців в Канаді?

Хвилі еміграції/імміграції

В історії української еміграції до Канади дослідники визначають такі основні етапи:

- 1812-1890-ті рр. – період поодинокі епізодичної імміграції українців;

- 1891-1914 рр. – «перша хвиля» масової трудової імміграції та початок формування української етнічної групи;

- 1920-1941 рр. – «друга хвиля» масової трудової імміграції та консолідація етнічної групи;

- 1950-1960 рр. – «третья хвиля» імміграції з переміщених осіб;

- з 1960-1991 рр. – розвиток української етнічної групи Канади в умовах відсутності поповнень з України.

•У першій хвилі еміграції переважали соціально-економічні мотиви, у другій спостерігалось поєднання соціально-економічних і політичних причин, у третій – домінування політичних мотивів.

Українці в Канаді

- Конгрес українців Канади (КУК) ;
- Товариство об'єднаних українських канадців (ТОУК)
- Випуск українських газет і журналів: «Український голос», «Новий шлях», Життя і слово», «Батьківщина».
- У Канаді встановлено пам'ятники: М.Шашкевичу, І. Франку, Т.Шевченку, Л. Українці, В.Стефанику, жертвам Голодомору, Чорнобилю, писанці

Закріплення

- Сформулюйте основні підсумки розвитку Канади у 50-60-ті роки ХХ ст.
- Питання на закріплення:
- Як змінилося становище країни після другої світової війни?
- Назвіть провідні партії Канади?
- Коли країна остаточно здобула суверенітет?
- Яка головна проблема Канади? Чим вона зумовлена? Чи вдалося її вирішити?
- Дайте характеристику зовнішньополітичного курсу Канади.

Висновки

- У повоєнні роки Канада пройшла шлях від англійського домініону до суверенної держави, яка для своїх громадян забезпечує достойний рівень життя. Входячи до клубу семи найбільш розвинутих країн світу, Канада з кожним роком відіграє все помітні роль у світі.
- Проте країні не вдалося уникнути серйозних внутрішніх проблем. Головною з яких є національна (проблема Квебеку). Проте, завдяки енергійним діям урядів більшість проблем вдалося зняти.

Домашнє завдання

- Читати: § 10